

Олена ЗИМОВЕЦЬ, Людмила ТЕМЧЕНКО

НАВЧАННЯ ВИВЧАЮЧОГО ЧИТАННЯ
(НА ПРИКЛАДІ ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ
ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ)

Для отримання вагомих результатів вивчаючого читання, текстовий матеріал, що застосовується у роботі зі студентами немовних спеціальностей педагогічного університету, повинен бути інформативно-насиченим, змістовним, професійно спрямованим, охоплювати різні проблеми, пов'язані з їх професійною діяльністю, допомагати їм у вирішенні цих проблем.

Суть вивчаючого читання не лише в тому, щоб навчити студентів уважно читати та здобувати з тексту інформацію, яка визначає основну думку, але й в прагненні навчити вміння правильно розподіляти інформацію на складові частини, виділяти в ній основні моменти, знаходити схожі явища в рідній мові. Методика роботи з будь-яким текстом з фаху базується на дотекстовому, текстовому та післятекстовому етапах [1]. Мета дотекстового етапу – формування вмінь смислової та мовної антиципації, яка забезпечує підготовку до сприймання тексту за рахунок активізації фонових завдань та життєвого досвіду студентів. Читання тексту щоразу передусє завдання, спрямоване на формування вміння передбачити його зміст, виходячи із заголовку, першого речення тексту, ключових слів або питання. Текстовий етап має забезпечити, з одного боку, перевірку розуміння тексту, з іншого – активізацію мовного та мовленнєвого матеріалу на базі прочитаного. Метою післятекстового етапу є вдосконалення монологічного, діалогічного та групового мовлення. Мовленнєву діяльність мають стимулювати проблемні ситуації, рольові ігри, елементи евристичної бесіди.

Ми пропонуємо комплекс завдань над темою “Інтернет”, що вимагає перераховані етапи:

Дотекстовий етап включає вправи, спрямовані на формування вмінь смислової антиципації.

1. Дайте відповіді на питання:
  - *Do you have a computer at home?*
  - *What do you do with it?*
  - *What is the role of computers in your life?*
  - *What effect have they had?*
2. Робота в групах, спрямована на активізацію лексики по темі:
  - a) Галузі використання комп'ютера.
  - b) Переваги та недоліки використання комп'ютера.
Positive effects Negative effects
(You could make a poster of your ideas).

Формуванню вмінь мовної антиципації сприятимуть такі вправи:

1. Назвіть якомога більше слів по темі.
2. Прочитайте наступні речення та вставте пропущені слова.
  1. *The Internet allows people from all over the world _____.*
  2. *Using the Internet you can see the face of your interlocutor on the screen of your _____.*
  3. *It is also possible to make _____ via the Internet.*
  4. *The owner of the shop sends the goods and takes money from your _____.*
  5. *But, when you send the number of your card, _____ can catch it.*
  6. *Another important problem is _____ on the Internet.*
  7. *They should not place pornographic materials on the _____.*
  8. *Unfortunately, the users have _____ to the "obscene" information not only through the Internet.*
  9. *The opponents of the Internet also say that with the development of the network people will stop _____.*
  10. *The Internet is a learning experience for our contacts in the real _____ society.*

monitor, personal contacts, a hacker, to communicate, pornography, access, purchases, "non-virtual", account, network
---

Текстовий етап включає активну роботу з текстом, наприклад:

Прочитайте журнальну статтю про Інтернет. Вставте в текст пропущені уривки.

The Internet as a "School of Life".

Would you like to visit the Library of Congress? To buy something at an American shop? Or maybe you want to play your favourite game with a person in another country? At present, all this is possible through the Internet, the global computer network.

The Internet evolved at the end of the eighties from a computer network of the US Department of Defence linking scientific research being conducted at several American universities. It soon grew into a global network and now it doubles in size annually.

The Internet allows people from all over the world to communicate. Of course, communication is possible also by telephone, but by using the Internet it is almost free-of-charge. The Internet also allows video-conferences: you talk as if by phone, but see the face of your interlocutor on the screen of your monitor.

Unfortunately, we have no such opportunities here, in Russia, because our telephone lines are very bad. But this opportunity is widely spread in Western countries.

A _____

Another example: Bill Clinton's speech in the US Congress is accessible on the Internet, and you see it as on TV.

At present, it is possible to make purchases via the Internet. You order goods in a virtual shop and send the number of your credit card. The owner of the shop sends the goods and takes money from your account. Sceptics say that when you send the

number of your card, a hacker can catch it, use it, and then steal your money.

B

Such cases happen in “non-virtual” reality more often.

Certainly, the Internet is far from perfect. One of the most important problems is pornography on the Internet, accessible to minors. In 1994, the US Congress passed the Communications Decency Act.

C

I think, this act violates the civil right of free expression. First of all, it does not give any accurate definition of the “obscene” information. Secondly, even if pornographic materials are banned from the Internet, it isn’t clear, why a person can publish a pornographic newspaper, but should not place its materials on the network. Minors have access to pornographic newspaper at a book-stall, not only on the Internet.

D

If somebody finds material of unsatisfactory content, he responds to the owner of the site. If the amount of such responses are substantial, the publisher should remove this material from his site. For example, not long ago an American fascist organisation “Stormfront” placed its materials from the site of the Russian firm “STANet”.

E

So, we see that the Internet can also be democratic. Here public opinion is of great importance. If you write something insulting in your site, you receive indignant responses from your Internet contacts. I think that the Internet is a learning experience for our contacts in the real “non-virtual” society.

Since the moment the Internet appeared there has been a great deal of talk that it is dangerous. The opponents of the Internet say that with the development of the network people will stop personal contacts, preferring to stay on the Internet. But, I think, there is no such danger.

F

I think, when writing was discovered, there also was a man who sat near his cave and raved: “Now we shall only write letters and stop our personal contacts.” So, such conversations will take place always.

Матеріал для реконструювання тексту

1. This firm received so many letters, that two weeks later the materials of “Stormfront” were removed from the site.

2. But a thief may steal money out of your pocket when you go to an ordinary shop.

3. For example, in June 1996, when the “Acer” firm celebrated its 20th anniversary, and the president of the firm “Intel” couldn’t come himself, he congratulated “Acer” by using the Internet.

Ця фірма отримала так багато листів, що через 2 тижні матеріал “Штормфронт” був змичений з сайту.

Але злодій може викрасти гроші навіть у звичайному магазині.

Наприклад, коли в червні 1996 року фірма “Асер” святкувала своє 20-річчя, а президент фірми “Інтел” не зміг бути присутнім, він привітав президента фірми “Асер” за допомогою Інтернету.

4. *Exactly such cries were heard when books, television and computers were invented.*

Саме ці вигуки було чути коли виникло телебачення, комп'ютери та книжки.

5. *According to this act, it is forbidden to place "obscene" materials on the Internet.*

За умовами акту не дозволяється розміщувати непристойну інформацію на сайтах в Інтернеті.

6. *Besides, owners of the Internet sites have to submit to the opinions of their readers.*

Крім того, власники Інтернет-сайтів повинні прислухатися до думки своїх читачів.

Для перевірки розуміння змісту тексту працюють з проблемними завданнями.

Прочитайте наступні твердження і вирішіть, які з них вірні.

1. *The Internet evolved at the end of the nineties from a computer network of the US Department of Defence.*
2. *The Internet is widely-spread in Western countries.*
3. *In 2000, the US Congress passed the Communication Decency Act.*
4. *There isn't any accurate definition of the "obscene" information.*
5. *If you write something insulting in your site, you receive indignant responses from your Internet contacts.*

Опрацювання фахової термінології тексту включає вибір зайвих слів із запропонованого ряду слів.

Прочитайте слова та знайдіть зайве слово в кожній з груп:

- *memory, mouse, keyboard, disk drive*
- *network, system, disk, circuit,*
- *internet, modem, radio, telephone*
- *hacker, site, monitor, data.*

Післятекстовий етап реалізується у виконанні вправ, що спрямовані на розвиток мовленнєвої компетенції.

Презентація

1. *Say why the Internet is far from perfect.*
2. *Say why the Internet can also be democratic.*

Діалогічне мовлення

Побудуйте діалог з другом, виконуючи ролі, що пропонуються:

1. *The president of the firm "Intel" and the correspondent of the newspaper.*
2. *A hacker and the owner of the shop.*
3. *The caveman and the user of our century.*

Групове обговорення

Працюючи в малих групах, обговоріть наступне:

- a) The future of the Internet.*
- b) The problems connected with using of the Internet.*
- c) The ways of solving these problems.*

Писемне мовлення

Compose an advertisement of your own company that develops and supplies information systems to colleges and universities.

Запропонована методика була перевірена експериментально на третьому курсі фізико-математичного факультету Житомирського державного педагогічного університету імені Івана Франка. Отримані результати засвідчили приріст вмінь вивчаючого читання (53%), зріс інтерес до опрацювання іншомовних текстів з боку студентів, вони набули впевненості у собі, що сприяло більш адекватному розумінню прочитаного. Усе це підтверджує ефективність технології вивчаючого читання. Вона може бути рекомендована для застосування на інших неспеціальних факультетах педагогічного університету.

1. Калініна Л.В., Самойлокевич І.В., Андерсон К. "Getting America-Wise through reading". Навчальний посібник з англійської мови для студентів вищих навчальних закладів: В 2 кн. Кн. 1. – К., 2001. – 175 с.
2. Grellet, Françoise "Developing reading skills". English language. – Text-books for foreigners. Published by the Press Syndicate of the University of Cambridge. – N. Y.
3. Haarman Louann, Leech Patrick, Murray Janet." Reading skills for the social sciences." – Published by Oxford University Press. – Oxford.